

JAARVERSLAG 2019

Goede, tijdige en begrijpelijke rechtspraak
Dichtbij de burger

We vinden het belangrijk om alle inwoners van Overijssel goede, tijdige en begrijpelijke rechtspraak te kunnen bieden. Daarbij staat de rechtzoekende centraal.

President Bart van Meegen

Inhoud

1	DOORLOOPTIJDEN	5
2	PROFESSIONELE STANDAARDEN	6
3	KWALITEIT	7
3.1	Kwaliteitscommissie	7
3.2	MWO	7
3.3	KWO	7
3.4	Concentratierechtbank LP/FP	8
4	DIGITALISERING	9
4.1	Landelijke ontwikkelingen	9
4.2	Lokale initiatieven	9
5	BEDRIJFSVOERING	11
5.1	Productie	11
5.2	Financiën	11
5.3	Huisvesting	13
5.4	Voorlichting en Communicatie	14
5.5	Beveiliging	15
5.6	Klachten	16
5.7	Implementatie privacywet- en regelgeving	16
5.8	Commissie van Toezicht gevangeniswezen	17
6	PERSONEELSBELEID	18
6.1	Duurzame inzetbaarheid	18
6.2	Functioneringsgesprekken	18
6.3	Leiderschapsontwikkeling	19
6.4	Vitaliteit	19
7	MAATSCHAPPELIJK EFFECTIEVE RECHTSPRAAK	20
8	INNOVATIEVE PROJECTEN	22
	BIJLAGE I KWALITEIT	24
	BIJLAGE II: MANAGEMENTPARAGRAAF 2019 RECHTBANK OVERIJSEL	28
	BIJLAGE III: JAARREKENING	

VOORWOORD

Voor u ligt het jaarverslag 2019 van de rechtbank Overijssel. Hieronder geven we in hoofdlijnen aan waar we ons in het afgelopen jaar op hebben gericht. Dat doen we aan de hand van de plannen zoals deze in het jaarplan 2019 zijn beschreven. Daarbij besteden we in deze verantwoording aandacht aan de thema's doorlooptijden, professionele standaarden, kwaliteit, digitalisering, bedrijfsvoering, personeelsbeleid en Maatschappelijk Effectieve Rechtspraak. Ook is er aandacht voor een aantal innovatieve plannen dat is uitgewerkt in het afgelopen jaar.

2019 was het jaar waarin de rechtspraak werd opgeschrikt door de liquidatie van Derk Wiersum en de aanslag op een advocaat in ons eigen arrondissement. Deze incidenten maakten duidelijk hoe ernstig de rechtsstaat onder druk staat en dat criminelen niet meer terugdeinzen voor dit soort acties. 2019 was echter tevens het jaar waarin ik binnen de rechtbank een enorme sociale cohesie en veerkracht heb gezien. Daarin ligt onze kracht in Overijssel. We kennen elkaar en hebben oog voor elkaar. De lijnen zijn kort en de omgangsvormen informeel.

In het afgelopen jaar namen we afscheid van een aantal zeer ervaren collega's. Gelukkig kwamen er ook veel nieuwe collega's bij: ervaren rechters uit Midden-Nederland en het hof Arnhem-Leeuwarden, rechters in opleiding (rio's), juridisch medewerkers en griffiemedewerkers. 2019 was ook het jaar van allerlei ontwikkelingen in de teams. Zo gingen bij Handel- en Kantonrecht het regiebureau van start en de Overijsselse Overlegrechter, één van de initiatieven om rechtspraak eenvoudiger, sneller en beter te maken. Bij Strafrecht werd mede als gevolg van een tekort aan rechters het convenant met het Openbaar Ministerie noodgedwongen opgebroken, maar werd ook gewerkt aan de verdere opbouw van de Verkeerstoren.

Het medewerkerswaarderingsonderzoek dat dit jaar werd gehouden, liet zien dat veel collega's zich thuis voelen bij onze rechtbank die veel voor hen betekent en een vertrouwde en veilige omgeving is. Tegelijkertijd is er ook ontevredenheid over de werkdruk en de loopbaanontwikkeling. Thema's die het komende jaar ook nadrukkelijk aandacht krijgen en waarbij we rechtspraak breed gelukkig financieel een beter perspectief hebben nu er extra middelen zijn vrijgemaakt om de rechtspraak te versterken en werkdruk aan te pakken.

Bovenal zagen we dat veel collega's zich, ook met vernieuwende creatieve ideeën, met succes hebben ingezet met als doel: goede, tijdige en begrijpelijke rechtspraak in Overijssel. Daar blijven we ons, samen met alle collega's en in goede samenwerking met onze ketenpartners voor inzetten.

mr. H.J.H. van Meegen

president

1 Doorlooptijden

Het verkorten van de doorlooptijden van procedures bij de rechtbank is een van de meest herkenbare verbeteringen waar in het driejaarlijkse klantwaarderingsonderzoek naar gevraagd wordt. Rechtbank Overijssel heeft afgelopen jaren de meeste normtijden behaald en scoort daarin landelijk zeer goed. Het landelijke rapport *Doorlooptijden in beweging* is in 2019 afgerond. Dit rapport, tot stand gekomen na vele intensieve gesprekken met mensen van binnen en buiten de organisatie, bevat nieuwe standaarden voor de doorlooptijden en advies over hoe die te realiseren. In de komende jaren wordt dit landelijk en lokaal verder uitgewerkt, zo ook in Overijssel. Daarnaast zijn in het afgelopen jaar op een drietal gebieden bij de rechtbank Overijssel al processen aangepast om doorlooptijden te versnellen.

Jeugdstrafrecht

In de afgelopen jaren is gemiddeld 75 procent van deze zaken binnen 5 weken afgehandeld. De landelijk norm is 85 procent. In deze zaken is in 2019 via een grotere efficiency van de werkprocessen een forse stap gezet en wel naar 87 procent. Doel voor 2020 is deze stijging vast te houden en verder te streven naar 90 procent. Het aangepaste proces wordt zodanig geborgd dat deze termijnen blijvend behaald worden.

Handelszaken zonder verweer

In handelszaken zonder verweer (verstek) is in het afgelopen jaar in 86 procent van de gevallen de zaak binnen 6 weken afgehandeld. In de jaren daarvoor was dat nog 76 procent. Deze versnelling is onder meer behaald door een medewerker hier speciaal voor aan te stellen en verantwoordelijk te maken voor deze categorie van zaken. In 9 zaken is het niet gelukt om de zaak binnen 6 weken af te handelen om goede redenen bijvoorbeeld omdat er een wijziging van eis of tussenvonnissen was.

Voorlopige voorzieningen bestuursrecht

De gemiddelde doorlooptijd van voorlopige voorzieningen was in 2019 34 dagen. Hierbij wordt opgemerkt, dat er in 2019 circa 35 procent meer voorlopige voorzieningen zijn behandeld dan in 2018. Zes voorlopige voorzieningen hebben vanwege bijzondere omstandigheden een lange doorlooptijd gehad. Als deze zes voorlopige voorzieningen niet worden meegerekend, dan is de gemiddelde doorlooptijd van voorlopige voorzieningen in 2019 precies 30 dagen geweest. Dit betekent een flinke verbetering ten opzichte van de doorlooptijd die in 2018 voor voorlopige voorzieningen gold (40 dagen). De streeftermijn van gemiddeld 36 dagen is hierdoor gehaald.

Borging hiervan in de toekomst, en hopelijk een nog verdere versnelling, denkt het team te bereiken doordat voorlopige voorzieningen er in het verleden door de medewerkers 'bij' werden gedaan (dus: bovenop de werklastnorm). Vanaf 2020 zijn de voorlopige voorzieningen in de werklastnorm verdisconteerd. Dit betekent dat er meer ruimte ontstaat om voorlopige voorzieningen tijdig te behandelen. Daarbij komt dat bij de planning en toedeling van voorlopige voorzieningen meer rekening wordt gehouden met al geplande zittingen. Tot slot wordt in 2020 aandacht besteed aan de wijze waarop voorlopige voorzieningen effectief behandeld worden. Dit verschilt nu nog (te) veel tussen de medewerkers onderling.

Familie- en Jeugdrecht

Ook bij Familie- en Jeugdrecht is veel aandacht besteed aan snelheid van uitspraken en verkorting van doorlooptijden. In 2019 is gekomen tot een stringenter aanhoudingsbeleid. In 2020 wordt dit beleid voortgezet waarbij in het bijzonder aandacht is voor Jeugd- en Leerplicht (LPW) zaken. Ten aanzien van de overige zaakscategorieën worden de landelijke doorlooptijden ruim gehaald.

2 Professionele standaarden

Handel en Kanton

Het Regiegebureau is in 2019 ingevoerd. Hierdoor wordt een efficiëntere doorstroming van zaken gerealiseerd. Ook is gewerkt aan verdere delegatie van werkzaamheden. In ruim 55 procent van de zittingen gaat een juridisch medewerker mee, eerder was dat een administratief medewerker. In vrijwel al die zaken schrijft de juridisch medewerker het concept vonnis. In 85 procent van de handelszaken en 54 procent van de kantonzaken wordt een comparitie na antwoord (mondelinge behandeling) gehouden. Bij handelszaken blijft dit nog iets achter ten opzichte van het streefpercentage van 90 procent. Er is sprake van een gestage cultuurverandering, mede op grond van het gewijzigde procesrecht. In kantonzaken waarin de rechter niet direct een comparitie na antwoord gelast, krijgen partijen een brief waarin staat dat er alsnog een comparitie na antwoord kan worden bepaald als één van beide partijen dat wil.

Familie en Jeugd

De professionele standaarden bij Familie en Jeugd zijn voor het overgrote deel doorgevoerd. In 2019 is gewerkt aan een sterkere regierol in jeugdzaken. Ook de inrichting van het regiegebureau heeft in 2019 de nodige aandacht gekregen. In 2020 wordt hier verder op ingezet. Belangrijk is dat alle zaken door ervaren juridisch medewerkers worden voorbereid door middel van pre-concepten. Vooral in boedel-/verdelingszaken moeten hier in 2020 nog stappen worden gezet. Ook is regievoering bij verdelings- en alimentatiezaken doorgevoerd en is er inmiddels een inwerkprogramma voor nieuwe rechters. Bij het samenstellen van de roosters en het invullen van zittingen is de normering conform de professionele standaarden het uitgangspunt.

Strafrecht

De professionele standaarden bij Strafrecht zijn het verst doorontwikkeld (ten opzichte van de andere rechtsgebieden) en lokaal ook doorgevoerd. De normen zijn geheel overgenomen en er wordt gewerkt volgens deze standaard. Voor de zwaardere Landelijk Parket/Functioneel Parket en megazaken wordt noodzakelijkerwijs meer tijd genomen en worden eigen kengetallen bij de roostering gebruikt. Er is een regiegebureau ('Verkeerstoren') dat o.a. de afstemming rondom de planning en appointering met het Openbaar Ministerie voor haar rekening neemt.

Bestuursrecht

Door het Landelijk Overleg Vakinhoud Bestuursrecht (LOVB) is een werklastnorm ontwikkeld voor het aantal zittingen en de daaraan gekoppelde werklast per zaakstroom. Vanwege het vooralsnog ontbreken van financiering hiervoor, is de werklastnorm nog niet geheel overgenomen. Concreet betekent dit dat de werklast van de medewerkers van Bestuursrecht hoger is dan de werklastnorm bepaalt. Daarnaast heeft Bestuursrecht in 2019 te maken gehad met een fors hogere instroom van vreemdelingenzaken, met als gevolg dat daar veel van de beschikbare capaciteit aan is besteed. Ten aanzien van sociale zekerheidszaken zijn de achterstanden en doorlooptijden opgelopen. Dit heeft er toe geleid dat de beschikbare capaciteit voor invoering van de professionele standaarden beperkt is gebleven.

Toezicht

Bij Toezicht zijn er geen financiële middelen beschikbaar gesteld voor het doorvoeren van de professionele standaarden. Standaarden die relatief eenvoudig en kosteloos konden worden geïmplementeerd zijn wel overgenomen.

3 Kwaliteit

3.1 Kwaliteitscommissie

De kwaliteitscommissie, bestaande uit vertegenwoordigers van alle (inhoudelijke) teams, zorgt voor afstemming en uitwisseling van kennis en ervaringen op het niveau van de teams. Het bestuur en de teamvoorzitters blijven (eind)verantwoordelijk voor het ontwikkelen, vaststellen en uitvoeren van het kwaliteitsbeleid. De kwaliteitscommissie ondersteunt en adviseert hen daarin. De leden van de kwaliteitscommissie vormen daarmee ook een klankbord voor de leidinggevenden als het gaat om de kwaliteitsonderwerpen.

Zo was in 2019 de kwaliteitscommissie betrokken bij de uitrol van Mijn Kennisomgeving (onderdeel van het landelijk project Organisatie van Kennis) en de organisatie van de Kennis-10-daagse. Tijdens de Kennis-10-daagse heeft het delen van kennis onder meer vorm gekregen door –korte– lunchlezingen te organiseren, waarbij een collega-rechter/juridisch medewerker tijdens de lunch collega's uit andere teams vertelde over een juridisch onderwerp met raakvlakken op diverse rechtsterreinen.

De kwaliteitscommissie heeft ook gezorgd voor gedeeltelijke invulling van de gerechtshofvergadering. In april sprak mr. Jos Silvis (procureur generaal bij de Hoge Raad), op uitnodiging van de commissie, over “De waardigheid van het rechterlijk ambt en de vrijheid van meningsuiting”. De ernstige geweldsincidenten in het najaar van 2019 op advocaten Wiersum en Schol en ook enkele ervaringen binnen de eigen rechtbank vormden aanleiding voor het thema van de gerechtshofvergadering op 26 november. We spraken toen – samen met de lokale beveiligingscoördinatoren OM en ZM en de communicatieadviseur – met elkaar over ‘de bescherming van rechtbankmedewerkers’.

3.2 MWO

Veel collega's voelen zich thuis bij onze rechtbank die ook veel voor hen betekent en de rechtbank is een veilige omgeving. Tegelijkertijd is er op veel plekken ontevredenheid over de werkdruk en de loopbaanontwikkeling. Dat blijkt uit het medewerkerswaarderingsonderzoek dat in 2019 is gehouden. Deze resultaten sluiten aan bij het landelijk beeld. Werkdruk en loopbaanontwikkeling zijn daarbij belangrijke aandachtspunten voor de komende jaren, niet alleen voor het bestuur, de overige leidinggevenden, maar ook voor de medewerkers zelf.

3.3 KWO

In het afgelopen jaar is uitvoering gegeven aan een aantal aandachtspunten uit het klantwaarderingsonderzoek dat in 2017 werd gehouden. Zo zijn, in afstemming met onder meer het Openbaar Ministerie en Slachtofferzorg, de voorzieningen voor slachtoffers verbeterd, net als de informatie op rechtspraak.nl. Deze is, in samenwerking met de Raad voor de rechtspraak, toegankelijker, begrijpelijker en beter vindbaar gemaakt. Onderdeel hiervan is ook een tweetal informatieve video's met praktische informatie over een bezoek aan de rechtbank in respectievelijk Almelo en Zwolle.

3.4 Concentratierechtbank LP/FP

In 2019 is het aantal zaken van het Functioneel Parket fors toegenomen (doordat in de afgelopen jaren de FIOD is uitgebreid en het aantal opgespoorde en aangebrachte zaken is gestegen) en het aantal Landelijk Parket-zaken ongeveer gelijk gebleven. Voor beide zaakstypen hebben we specialistische kamers samengesteld (rechters en juridisch medewerkers), die door cursussen en intern overleg de specifieke kennis op peil houden. Het LP en FP zijn positief over de kwaliteit die Rechtbank Overijssel hierbij levert.

4 Digitalisering

4.1 Landelijke ontwikkelingen

Landelijk is er in 2019 vooral ingezet op het verbeteren van de digitale toegankelijkheid voor de rechtsgebieden Civiel en Bestuursrecht. Hiermee komt de Rechtspraak tegemoet aan de wens van de buitenwereld om digitaal te kunnen procederen. Partijen kunnen in de toekomst zaken digitaal indienen, stukken en berichten uitwisselen met de Rechtspraak en hun dossier inzien. Het basisplan is het afgelopen jaar verder uitgewerkt en deze uitwerking wordt in de eerste maanden van 2020 getoetst door het Bureau ICT-toetsing van het Rijk (BIT). Planning is om na de zomer te starten met de uitvoering. Daarnaast is ook de digitale ontwikkeling bij Straf (onder meer verbetering GPS en Divos) en Toezicht (doorontwikkeling huidige functionaliteit en pilot WSNP bij 3 gerechten) voortgezet in 2019. De rechtbank Overijssel is nauw aangesloten bij deze landelijke ontwikkelingen.

4.2 Lokale initiatieven

IT-wegenwacht

Met een multidisciplinair team (onder meer functioneel beheer, ergo coach en opleider) hebben we in de vorm van een ‘IT-wegenwacht’ de verschillende teams bezocht. Dit om eventuele hulp te bieden bij digitale vraagstukken of voor andere vragen die betrekking hebben op de instellingen op de werkplekken. Daarnaast is er door IVO een lokaal IT loket ingericht in Overijssel waar medewerkers terecht kunnen met IT-vragen, dit ook om de dienstverlening te verbeteren.

Veilig mailen

De rechtbank Overijssel (F&J) was één van de pilotlocaties voor veilig mailen om op een veilige manier digitale stukken te kunnen uitwisselen. De pilot is succesvol afgerond en de functionaliteit wordt in 2020 landelijk ingevoerd.

Digitaal archiveren

In 2019 is gekeken naar de mogelijkheden om specifieke zaakstromen (afgedane zaken) digitaal te archiveren. Het doel is om deze specifieke dossiers ook digitaal te gaan ontsluiten. In 2020 zal nader onderzoek plaatsvinden en indien mogelijk ook realisatie.

Verbetering zittingszalen

Een aantal zittingszalen is aangepakt. Zo is zittingszaal E in Almelo qua techniek opnieuw opgebouwd om de eerdere stabiliteitsproblemen te verhelpen en weer te voldoen aan de huidige standaarden. In Zwolle is een zaalkoppeling gemaakt van de zittingszalen in het Hootsmansgebouw naar de zittingszalen in Kruger zodat er een videoverbinding gelegd kan worden bij risicozittingen (en partijen dus gescheiden kunnen worden).

Telehoren

De telehorenvoorzieningen zijn landelijk technisch afgeschreven en dringend aan vervanging toe. Daartoe is een landelijke aanbesteding gedaan en zijn de eerste drie locaties (waaronder Zwolle) voorzien van de nieuwe apparatuur. De eerste ervaringen zijn positief. In de eerste helft van 2020 krijgt de locatie in Almelo de nieuwe apparatuur.

Scanstraat straf Almelo

In Almelo is de scanstraat voor Straf vernieuwd met een hoog volume scanner. In 2019 hebben we ervaringen opgedaan met de nieuwe scanapparatuur en zijn de puntjes op de i gezet. In 2020 zal in Zwolle een additionele scanstraat gerealiseerd worden voor de rechtbank Overijssel.

ZRP-Web pilot

Eind 2019 is de pilot ZRP-Web gestart. ZRP-Web is de nieuwe versie van het planningssysteem ZRP. Overijssel doet samen met Gelderland mee aan de landelijke pilot om de nieuwe versie in de praktijk te beproeven. De planning is dat de nieuwe versie in 2020 landelijk ingevoerd gaat worden.

5 Bedrijfsvoering

5.1 Productie

In 2019 is 94 procent van de bestuursafpraak (afpraak over het verwachte aantal zaken dat wordt afgedaan) gehaald. Het totaal aantal afgedane zaken kwam uit op 93.400, terwijl de bestuursafpraak 99.500 was. Al met al dus een 6 procent lagere productie. De productie lag 4 procent lager dan die in 2018 (97.350 zaken).

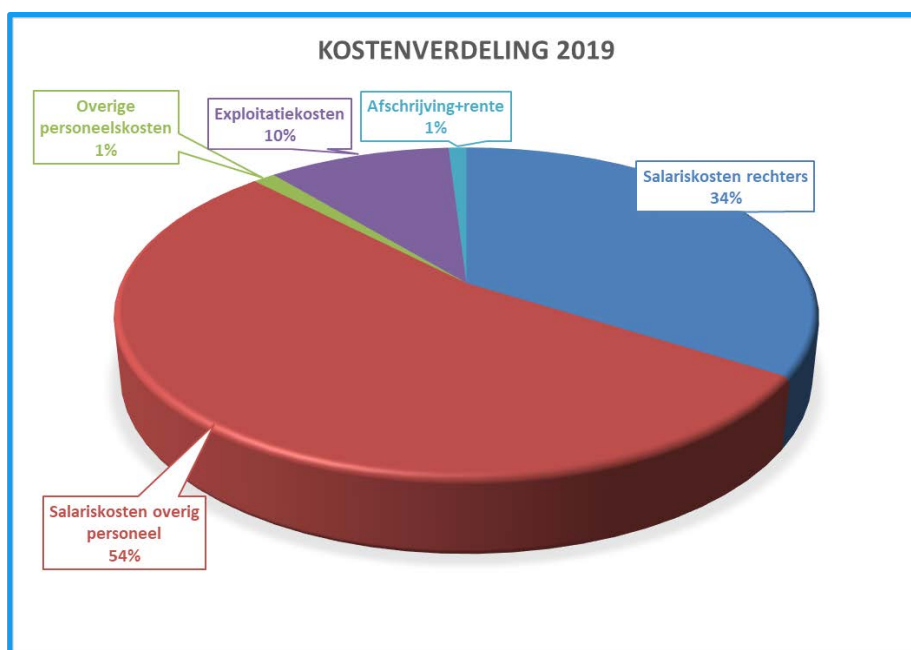
De 6 procent lagere productie in 2019 betekent voor Rechtbank Overijssel een kostenpost van € 800.000. Het grootste deel (€ 600.000) komt doordat het aantal Toezichtzaken tegenviel. Er waren beduidend minder bewind beheerszaken en ook lag het aantal faillissementen en schuldsaneringen op een lager niveau. Het aantal MK's (Meervoudige Kamer) bij Straf lag 10 procent lager dan de bestuursafpraak en het aantal megazaken bleef 30 procent achter op de doelstelling (daarmee lagen de megazaken overigens op hetzelfde niveau als 2018). Dat kostte € 700.000. De vreemdelingenzaken, echtscheidingen en ondertoezichtstellingen zorgden uiteindelijk voor een meevaller van € 500.000.

5.2 Financiën

Kosten

De totale kosten zijn 1,6 miljoen hoger ten opzichte van de bestuursafpraak. De begroting ging al uit van dit tekort. Het reeds begrote tekort wordt voornamelijk veroorzaakt door kosten LP/FP strafzaken die in 2019 nog niet apart gefinancierd worden, evenals de extra inzet voor vreemdelingenzaken en de vernieuwingsprojecten. Op jaarbasis heeft er 3 fte hogere inzet van juridische ondersteuning plaatsgevonden. Deels was dit nodig ter voorbereiding op een aantal wetwijzigingen in 2020.

In onderstaande grafiek een weergave van de kostenverdeling 2019.

Totaal resultaat

Opgeteld betekent het minderwerk van € 800.000 en het kostenresultaat van € 1,6 miljoen een verlies van € 2,4 miljoen.

Dit is 6 procent van de omzet over 2019.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen was begin 2019 € 0. Met het resultaat uit 2019 geeft dit een nieuw eigen vermogen per 31/12/2019 van **€ 2,4 miljoen negatief** (-/- 6,0 procent).

Overigens heeft de Raad voor de rechtspraak besloten alle negatieve eigen vermogens kwijt te schelden bij de start van de nieuwe prijsperiode in 2020.

5.3 Huisvesting

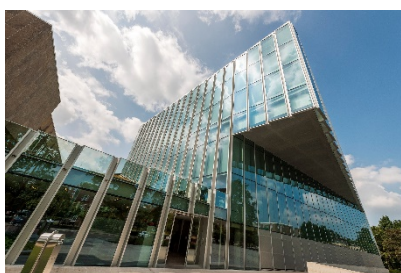
Almelo

In 2019 is, in samenwerking met het Rijksvastgoedbedrijf en de Raad voor de rechtspraak, gestart met de voorbereidingen voor de bouw van een nieuw gerechtsgebouw in Almelo. Het gebouw komt naast het huidige pand en recht tegenover het station. Naar verwachting wordt het nieuwe gerechtsgebouw medio 2024 opgeleverd.

Enschede

Het bestuur heeft besloten om het oorspronkelijke deel van de locatie in Enschede los te koppelen van het aangebouwde pand. Dat laatste pand blijft de komende jaren in gebruik als zittingslocatie én kantoorlocatie. De huurovereenkomst van het oorspronkelijke pand wordt beëindigd. Op het moment van oplevering van de nieuwbouw in Almelo zal de locatie Enschede niet langer als kantoorlocatie worden gebruikt, maar enkel als zittingslocatie. Wel blijft een beperkt aantal invliegwerkplekken beschikbaar.

Zwolle

Begin 2018 is in het nieuwe gedeelte van het gebouw in Zwolle geconstateerd dat de vloerconstructie niet overal goed was. Hierdoor kan een deel van de kantoorruimte (ongeveer 15 procent) nog altijd niet gebruikt worden. In 2019 is door het Rijksvastgoedbedrijf gezocht naar een technische oplossing om de vloeren definitief te versterken. Hiervoor zijn diverse methodes getest waarbij wordt gekeken naar een aantal aspecten. Allereerst uiteraard of de problemen met de vloer zo voldoende worden aangepakt (veiligheid),

daarnaast de mate van overlast voor wat betreft het geluid en stof tijdens de herstelwerkzaamheden en de duur van het herstel en tot slot ook de esthetica, hoe ziet het er uit na herstel. Aan de hand van de testresultaten wordt bekeken welke van de geteste methodes het beste bij ons gebouw past. Naar verwachting worden de vloeren in de loop van 2020 definitief hersteld.

5.4 Voorlichting en Communicatie

Communicatie is een belangrijk speerpunt voor de rechtbank Overijssel, zowel richting rechtzoekenden, ketenpartners als de maatschappij "Not only must Justice be done; it must also be seen to be done." In 2019 bezochten bijna 4-duizend scholieren één van de rechtbanklocaties in Overijssel.

De open dag in Almelo en de openstelling in Zwolle tijdens Open Monumentendag, trokken in totaal ruim 16-honderd bezoekers. Tijdens de Week van de Rechtspraak gaven rechters daarnaast voorlichting aan zo'n zeshonderd scholieren en studenten.

Op rechtspraak.nl werden meer dan 900 uitspraken en 43 nieuwsberichten gepubliceerd. Om bezoekers nog beter voor te bereiden op een bezoek aan de rechtbank zijn informatieve video's gemaakt met praktische informatie. Daarnaast heeft de rechtbank meegedaan aan een landelijk project om de informatie voor familiair bewindvoerders te verbeteren.

Voor wat betreft de interne communicatie is, naast de gebruikelijke overlegmomenten en gebruik van het intranet, het afgelopen jaar onder meer ieder kwartaal een communicatiedashboard geplaatst op het intranet om collega's meer informatie te geven over alles wat er zoal speelt binnen, maar ook buiten de rechtbank. Hierin staat zowel nice- als need to know informatie. Daarnaast verscheen tweewekelijks een bestuursbulletin inclusief een blog geschreven door één van de bestuursleden.

5.5 Beveiliging

Integrale beveiliging en veiligheid is een randvoorwaarde om goede rechtspraak te kunnen bieden. De bezoekers en medewerkers van de gerechtsgebouwen in Overijssel moeten erop kunnen vertrouwen dat zij zich in een veilige omgeving begeven.

Bezoekers

De ontvangst en gastvrijheid van de medewerkers van de rechtbank wordt altijd hoog gewaardeerd door bezoekers. Jaarlijks worden er diverse trainingen gegeven aan medewerkers op het gebied van hospitality, proactieve beveiliging en het beheersen en herkennen van agressie en geweld. In 2019 brachten 100-duizend ketenpartners, rechtzoekenden en andere geïnteresseerden een bezoek aan één van de drie locaties in Overijssel. 1 op de 39 bezoekers heeft een ongewenst voorwerp bij zich, in een derde van de gevallen gaat het daarbij om een paraplu (sinds 2019 verboden om mee te nemen) en in iets meer dan een kwart van de gevallen gaat het om messen.

Oefeningen

In 2019 is zowel in Almelo als in Zwolle een succesvolle ontruimingsoefening gehouden. Daarnaast is ook een crisismanagementoefening georganiseerd met als belangrijkste conclusie dat het CMT besluitvaardig en de communicatie sterk is.

Slachtoffervoorzieningen

Rechtspraak breed is gewerkt aan plannen om de slachtoffers de juiste voorzieningen te kunnen bieden in de gerechtsgebouwen. In Overijssel heeft dit onder meer geleid tot meer slachtofferruimtes en aangepaste werkinstructies voor de bode/ beveiliging.

5.6 Klachten

Als klacht wordt aangemerkt elk schriftelijk bericht (brief of e-mail) waaruit blijkt dat iemand niet tevreden is over de wijze waarop (een medewerker van) de rechtbank Overijssel zich heeft gedragen. Bij twijfel of sprake is van een klacht, wordt afgestemd met de president.

In 2019 zijn bij de rechtbank Overijssel 63 klachten ingediend via 62 (digitale) klachtbrieven, dat zijn er iets minder dan in de jaren daarvoor. Ter toelichting: Eén klaagschrift kan meerdere afzonderlijke klachten bevatten. De gemiddelde doorlooptijd was 24,5 dagen. In 14 van de 63 ingediende klachten was de rechtbank Overijssel niet bevoegd te oordelen. De desbetreffende klachten zijn doorgestuurd naar de bevoegde instanties. Feitelijk heeft de rechtbank Overijssel dus 49 klachten behandeld. 33 van de behandelde klachten (53 procent) zijn niet inhoudelijk behandeld. Een groot deel daarvan betreft klachten over rechterlijke (procedurele) beslissingen die conform landelijke instructies niet-ontvankelijk zijn verklaard. Van de 29 wel inhoudelijk behandelde klachten is 28 procent (8 klachten) gegrond verklaard. Dit is 13 procent van het totaal in 2019 afgehandelde klachten.

Bij de behandeling van klachten streeft de rechtbank Overijssel naar persoonlijk contact met de klager. Als hoofdregel wordt telefonisch contact gezocht met de klager door de klachtenfunctionaris. Soms wordt de klager daarna ook nog in persoon gehoord. Als de klager aangeeft dat volstaan kan worden met het telefonisch horen, wordt hij of zij daarna in beginsel niet meer in persoon gehoord. Soms zijn aanvullende acties ondernomen, bijvoorbeeld indien sprake is van een datalek.

5.7 Implementatie privacywet- en regelgeving

Melden datalekken

Medewerkers van de rechtbank Overijssel kunnen datalekken melden in een daarvoor bestemde mailbox. Deze mailbox wordt dagelijks uitgelezen door de beveiligingscoördinator. Het is belangrijk dat medewerkers datalekken op tijd melden om het datalek binnen 72 uur te kunnen melden bij de toezichthouder. Hier worden zij regelmatig op gewezen.

Verwerkingsregister

Het verwerkingsregister bevat informatie over de persoonsgegevens die bij de rechtbank Overijssel worden verwerkt. Dit register wordt eens per jaar gecontroleerd en bijgewerkt indien nodig.

Verwerkersovereenkomsten

Wanneer een externe leverancier persoonsgegevens van de rechtbank Overijssel verwerkt, wordt er altijd een verwerkersovereenkomst afgesloten.

Autorisatiebeheer

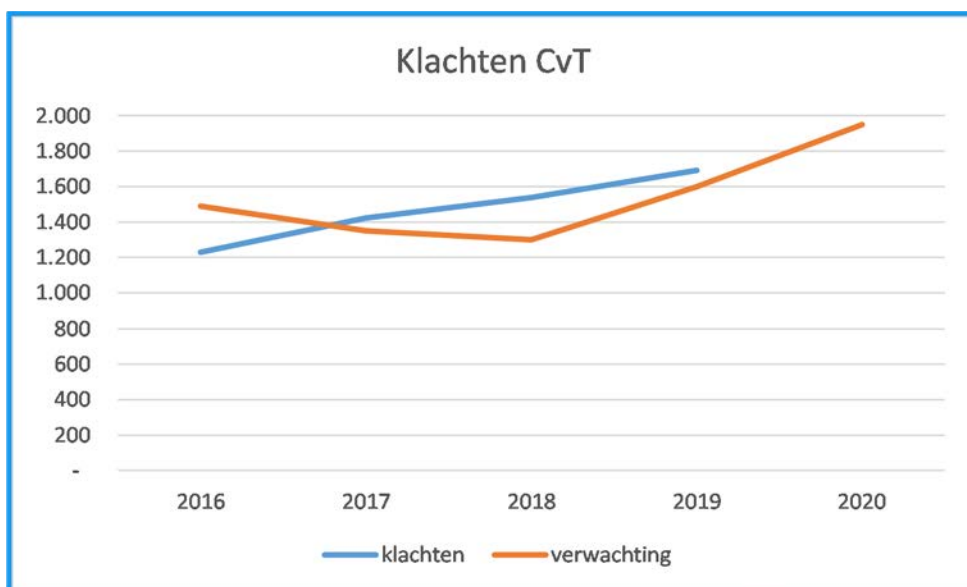
Periodiek voert het team Functioneel Beheer controles uit op het gebied van toegekende autorisaties in de IT-systemen aan de hand van het protocol autorisatiebeheer. Daarnaast worden periodiek controles uitgevoerd op de autorisaties op het gebied van de Rijkspassen. Autorisatiebeheer bij uitstroom en doorstroom van medewerkers blijft een aandachtspunt.

5.8 Commissie van Toezicht gevangeniswezen

Een Commissie van Toezicht (CvT) is een bij wet ingestelde groep mensen die toezicht houdt op het reilen en zeilen binnen een justitiële inrichting. Dit kan een gevangenis zijn, een huis van bewaring, een justitiële jeugdinrichting, een inrichting voor forensische zorg of een bijzondere voorziening zoals een detentiecentrum voor vreemdelingen die het land moeten verlaten. De Commissie van Toezicht kijkt als het ware mee over de schouders van de directeur en zij oefent toezicht uit vanuit de maatschappij. Dit is van belang vanwege de afhankelijke positie van justitiabelen. Aan iedere commissie van toezicht is een secretariaat verbonden. De secretariaten van de commissies van toezicht zijn ondergebracht bij de rechtbanken.

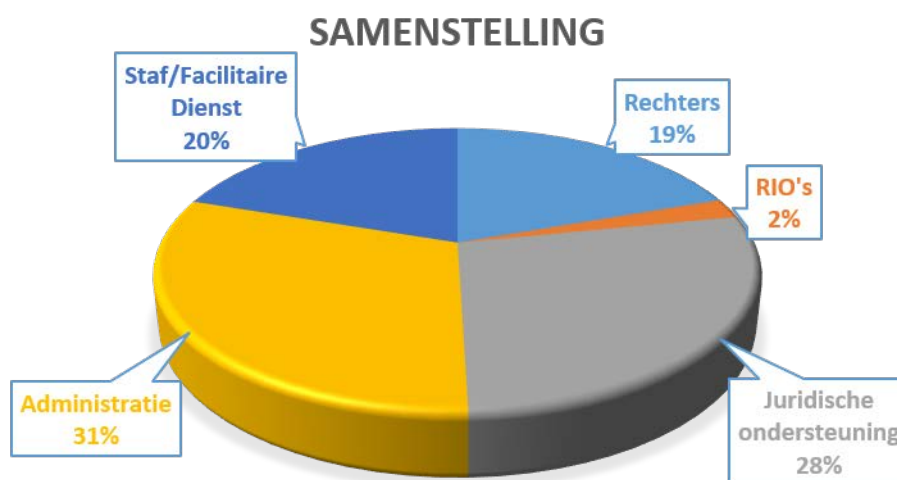
Eén van de belangrijkste taken van de commissie is het behandelen van klachten. De afgelopen jaren is het aantal klachten bij het toezicht op de gevangenis gestaag toegenomen met 38 procent vanaf 2016. In 2019 zijn er 6 procent meer klachten ontvangen dan verwacht.

De ondersteuning van de CvT en daarmee de kosten stijgen niet evenredig. In 2019 is de bezetting (van 2,1 fte) uitgebreid met 0,5 fte om het hoofd te kunnen bieden aan het alsmaar stijgende aantal klachten.

6 Personeelsbeleid

De rechtbank Overijssel had in 2019 518 medewerkers in dienst, verdeeld over de drie locaties in Almelo, Enschede en Zwolle. Daarvan is bijna een vijfde (19 procent) rechter. Eind 2019 werkten er 12 rechters in opleiding bij de rechtbank. De rechtbank had in het kader van de Participatiewet ruim 10 fte ingevuld door mensen met een arbeidsbeperking.

6.1 Duurzame inzetbaarheid

In het afgelopen jaar is voor de griffies binnen onze organisatie een doelstelling afgesproken rondom brede inzetbaarheid van medewerkers. De ervaring leert dat het proces waarin medewerkers breder ingezet kunnen worden over de griffies soms best lastig is. Daarom wordt er gewerkt aan initiatieven om medewerkers meer laagdrempelig kennis te laten maken met andere rechtsgebieden. Er wordt steeds vaker gesproken over duurzame inzetbaarheid, ook in relatie tot loopbaanontwikkeling. In 2019 zijn de voorbereidingen getroffen voor een loopbaanmarkt die begin 2020 wordt aangeboden aan alle medewerkers. Uit het medewerkerswaarderingsonderzoek blijkt dat de betrokkenheid en het werkplezier onverminderd hoog is binnen de Rechtbank.

6.2 Functioneringsgesprekken

Naar schatting (niet expliciet uitgevraagd) is 85 procent van de functioneringsgesprekken daadwerkelijk gehouden. Binnen de teams worden functioneringsgesprekken op verschillende manieren uitgevoerd. Zo is bij Handel-Kanton in 2019 de medewerkers gevraagd om zelf feedback te vragen en een zelfevaluatie te schrijven aan de hand waarvan het gesprek is gevoerd.

6.3 Leiderschapsontwikkeling

In 2019 hebben de president van de rechtbank en de teamleider P&O een nieuwe ronde oriënterende gesprekken gevoerd met medewerkers met mogelijke leiderschapsambities. Hiermee wil de organisatie potentieel leiderschap vroegtijdig helpen ontwikkelen. Begin 2019 is er een workshop voor leidinggevendenden georganiseerd met als onderwerp verbetertrajecten en feedback geven en ontvangen.

6.4 Vitaliteit

Het bestuur heeft voor het jaar 2019 budget vrijgemaakt met als doel rechtbankbrede bewustwording aangaande de vitaliteit van de individuele medewerker. Gedurende het gehele jaar heeft een viertal medewerkers (vanuit HRM en Communicatie) onder de noemer “GOverijssel”, samen met andere collega's, verschillende activiteiten georganiseerd en op uiteenlopende manieren aandacht besteed aan het thema vitaliteit.

Maatschappelijk effectieve rechtspraak

Goede rechtspraak bestaat niet alleen uit juridische knopen doorhakken. Goede rechtspraak is ook, waar dat kan en gepast is, proberen het achterliggende geschil op te lossen. Daar wil de Rechtspraak wat aan doen. Onder de noemer *maatschappelijk effectieve rechtspraak* zijn door het hele land ideeën bedacht en in praktijk gebracht die ervoor zorgen dat het werk van de rechter zoveel mogelijk effect heeft. De Overijssels Overlegrechter past ook in deze ontwikkeling, maar is opgenomen in hoofdstuk 8. Daarnaast vinden we het ook belangrijk in goed contact te staan met de samenleving.

Samenwerking

Zowel op bestuurlijk niveau als binnen de teams is er regelmatig overleg met ketenpartners, zoals met de advocatuur, het Openbaar Ministerie, bewindvoerders en diverse gemeenten en andere verweerders (binnen het bestuursrecht). Zo is er in oktober een bijeenkomst georganiseerd met een tiental burgemeesters uit de regio IJsselland. Daarbij gingen de burgemeesters in gesprek met rechters en bestuur om meer inzicht te krijgen in elkaars werk. Deze bijeenkomst krijgt in 2020 een vervolg. In november gaf de Almelose burgemeester een lezing over de regionale aanpak van Ondernijning.

Bezoek minister

In juni bracht minister Dekker van Justitie en Veiligheid een werkbezoek aan het team Toezicht in Almelo. De minister liet zich onder meer informeren over de schuldenrechter. Een project waarbij de rechtbank samenwerkt met Twentse gemeenten en de Stadsbank om schuldenproblematiek vroegtijdig te signaleren. Mensen die in de financiële problemen zitten, of dreigen te komen, kunnen zo sneller worden geholpen om erger te voorkomen. Inmiddels zijn ook gesprekken gepland met de gemeenten Zwolle en Deventer.

Bruggesprek

Een ander Overijssels voorbeeld van maatschappelijk effectieve rechtspraak is het project bruggesprek, dat mede op initiatief van één van de Zwolse familierechters tot stand is gekomen. Bij het indienen van het ouderschapsplan hebben ouders volgens de wet de plicht om te laten zien hoe zij hun kinderen betrokken hebben bij het opstellen van het ouderschapsplan en het regelen van de zorgtaken. Ouders moeten met hun kinderen een gesprek voeren over het ouderschapsplan en op de reacties van hun kinderen letten. De familierechters van de locatie Zwolle vragen sinds 1 mei 2018 aan de advocaten en de ouders naar het gevoerde bruggesprek in de echtscheidingsprocedures. De pilot liep tot 1 mei 2019. Een eigen tussenevaluatie van de pilotwerkgroep in februari 2019 liet positieve resultaten zien. Zoals één van de deelnemende kinderrechters zei: de kinderen krijgen nu een eigen smoel! Gelijktijdig is onderzoek gedaan door de Vrije Universiteit Amsterdam en de Universiteit Tilburg. Dit onderzoek is naar verwachting in de loop van mei 2020 afgerond. De bevindingen worden daarna gepresenteerd in het landelijk overleg van de familieteamvoorzitters om te bezien of de resultaten een basis vormen voor invoering van de werkwijze van de pilot op landelijk niveau.

Mondeling vonnis en agenda voor de zitting

Behalve deze voorbeelden heeft de rechtbank Overijssel in 2019 ook verder ingezet op het meer doen van mondeling vonnis in civiele zaken en het gebruik maken van een zittingsagenda. Sinds september 2017 is het mogelijk ook in civiele (in bestuurs- en strafrecht gebeurt dit al langer) zaken mondeling einduitspraak te doen. In beginsel wordt in elke zaak een zittingsagenda opgesteld. Afhankelijk van de zaak is sprake van een meer standaard of meer maatwerk agenda. In bijna 6 procent van de kantonzaken en bijna 3 procent van de handelszaken is een mondelinge einduitspraak gedaan. Dit lijkt wellicht niet veel, maar landelijk zijn we koploper.

In 2018 is bij Bestuursrecht ten aanzien van sociale zekerheidszaken geëxperimenteerd met meer regievoering, een zittingsagenda en mondelinge uitspraken. De resultaten waren positief. Het was de bedoeling dat de pilot zou worden uitgebreid naar andere rechtsgebieden, maar dat is (nog) niet gebeurd, omdat hieraan gelet op de beschikbare capaciteit geen prioriteit is gegeven. Voor sociale zekerheidszaken geldt dat vaker dan voorheen al voor de zitting vragen worden gesteld.

8 Innovatieve projecten

Onderdeel van de visie van de rechtbank Overijssel is om ruimte te scheppen voor vernieuwing. Het bestuur heeft in 2019 € 200.000 uitgetrokken voor vernieuwingsprojecten die een impuls geven aan maatschappelijk relevante verbeteringen. Dat heeft uiteindelijk geleid tot vijf concrete initiatieven:

De "Overijsselse Overlegrechter" van het team handel-kanton.

De Overijsselse Overlegrechter (OOR) maakte in de zomer van 2019 een bemoedigende start. In de eerste vijf maanden kwamen 28 aanmeldingen binnen bij de laagdrempelige civiele rechter. De OOR koerst af op drie zaken per maand. Eén zaak was al opgelost vóór zitting. Vijf zaken kwamen uiteindelijk op zitting waarvan er twee eindigden in een schikking, twee in een vonnis, en één werd aangehouden. Dertien zaken konden niet in behandeling worden genomen omdat de andere partij niet meewerkte. Vier zaken waren ongeschikt voor de overlegrechter, en vijf zaken zijn nog in behandeling. Met de Overijsselse Overlegrechter wil de Rechtbank Overijssel de toegang tot het civiele recht verbeteren. Deelname is vrijwillig, het griffierrecht voor particulieren is met 41,50 euro per partij lager dan normaal, en er hoeven geen schriftelijke stukken opgesteld te worden. De rechter onderzoekt samen met partijen of ze er onderling uit kunnen komen.

Een pilot met een gastvrouw/-heer voor de opvang van rechtzoekenden

Gedurende 3 maanden (september t/m november) hebben we gebruik gemaakt van de inzet van professionele gastvrouwen om bezoekers nog beter te informeren en begeleiden naar de zittingszalen. Dit was een pilot die alleen op de locatie Zwolle is uitgevoerd, dit omdat we daar werken met 4 bodebalies verspreid over 2 gebouwen. Hierdoor kan het voor bezoekers lastiger zijn om de juiste balie te vinden. In de praktijk lijkt het dat er bij bezoekers weinig behoefte is aan deze begeleiding en extra informatie, ten opzichte van de diensten die de huidige bode/beveiliger levert. De pilot krijgt daarom vooralsnog geen vervolg. Wel blijven we als rechtbank kijken hoe we de dienstverlening richting onze bezoekers nóg verder kunnen verbeteren.

De aanschaf van GPS-printers voor de kabinetten RC bij team Strafrecht

Zowel in Zwolle als in Almelo zijn bij het kabinet RC GPS-scanners geplaatst voor het zo snel mogelijk scannen van door ZM aangemaakte documenten, zoals een bevel bewaring of een proces-verbaal van verhoor. Hierdoor kan het Openbaar Ministerie direct en zonder enige vertraging worden geïnformeerd over de genomen beslissingen.

Verbetering faciliteiten voor bezoekers in de zittingszalen in Zwolle

Mede op verzoek van slachtoffers en journalisten is geld vrijgemaakt voor het verbeteren van de faciliteiten in de zittingszalen in het gerechtsgebouw in Zwolle. Zo worden onder meer de bankjes uitgerust met kussen om het zitcomfort te verbeteren. Ook krijgen slachtoffers een andere positie in de zittingszaal. In de oude situatie zaten slachtoffers en media soms dicht bij elkaar wat vooral door slachtoffers als hinderlijk werd ervaren. In de nieuwe situatie zijn deze plekken beter gescheiden en kunnen slachtoffers bovendien beschikken over een tafel en stopcontacten indien gewenst. De pers krijgt verbeterde werkplekken achterin de zaal met goede stoelen, een groot tafelblad en stroompunten. Daarnaast wordt ook het geluid in de zittingszalen verbeterd op verzoek van de media. De werkzaamheden zijn deels al uitgevoerd en worden in 2020 afgerond.

Introductie-filmpjes over de gerechtsgebouwen voor potentiële bezoekers

In het Klantwaardingsonderzoek 2017 lieten zowel de rechtzoekenden als de ketenpartners weten dat ze tevreden zijn over de ontvangst. Wel was er meer behoefte aan betere informatie voorafgaande aan een zitting, onder meer op rechtspraak.nl. Onder andere naar aanleiding hiervan heeft onze rechtbank twee video's laten maken om bezoekers beter te informeren over wat hen te wachten staat als ze naar onze rechtbank komen. Deze video's staan op rechtspraak.nl. Dit initiatief krijgt vermoedelijk ook een vervolg bij andere rechtbanken in het land.

BIJLAGE I KWALITEIT

Hieronder wordt nader ingegaan op de realisatie van de kwaliteitsnormen van de rechtbank Overijssel over 2019. In onderstaande toelichting is alleen aandacht gegeven aan de diverse kwaliteitsnormen bij een afwijking van meer dan 5 procent van de realisatie ten opzichte van de afspraak.

De overige gerealiseerde doorlooptijden liggen in 2019 dichtbij of iets boven de afgesproken doelstelling.

legenda

- meer dan vijf procent onder norm
- meer dan vijf procent boven norm

Doorlooptijden

De normering van doorlooptijden heeft als doel een verkorting van de procedure. De norm bestaat uit een termijn waarbinnen een zaak afgehandeld dient te zijn en een percentage van de zaken dat binnen die termijn afgehandeld dient te zijn.

	Realisatie 2019	Realisatie 2018	BA 2019	Norm
Civiel - handelszaken				
Beëindigde faillissementen	65%	64%	70%	90% ≤ 3 jaar

Het aantal faillissementen is in 2019 in Overijssel 21 procent afgenomen ten opzichte van eerdere jaren. Er is een beperkte invloed vanuit de rechtbank op de beëindiging van faillissementen. Er wordt druk uitgeoefend op de curator om tot een beëindiging te komen maar de beslissing ligt aldaar. De zwaardere faillissementen uit de afgelopen jaren die nog niet afgerond zijn betekenen (automatisch) een langere doorlooptijd. Ondanks dat liggen de beëindigde faillissementen een fractie hoger dan vorig jaar en tevens iets onder het landelijke gemiddelde van 63 procent.

Overigens is er extra aandacht besteed aan Handels-verstekzaken die, ten opzichte van eerdere jaren, ruimschoots verkort zijn (zie hoofdstuk 1)

	Realisatie 2019	Realisatie 2018	BA 2019	Norm
Civiel - familiezaken				
Alimentatiezaken, bijstandsverhaal	95%	97%	90%	90% ≤ 1 jaar
Omgang- en gezagzaken	78%	80%	85%	85% ≤ 1 jaar

In de civiele familiezaken wordt met uitzondering van de omgang- en gezagzaken overal (ruimschoots) de norm gehaald. Ook de alimentatiezaken kennen dit jaar een hoog percentage: In 95 procent van de zaken is de norm gehaald, terwijl het landelijk gemiddelde op 90 procent zit.

De omgangs- en gezagzaken liggen met 78 procent een fractie onder het landelijk gemiddelde van 80 procent. Voor komend jaar wordt bekeken of dit percentage verder positief te beïnvloeden is.

	Realisatie 2019	Realisatie 2018	BA 2019	Norm
Bestuursrechtelijke zaken				
Reguliere bestuurszaken, bodemzaken ≤ 1 jaar	84%	91%	90%	90% ≤ 1 jaar
Voorlopige voorzieningen bestuur regulier	96%	96%	90%	90% ≤ 3 mnd
Belastingzaken lokaal, bodemzaken	48%	54%	90%	90% ≤ 9 mnd

De doorlooptijd bij de reguliere bestuurs- en belastingzaken loopt in 2019 op. Dit komt doordat het aanbod aan vreemdelingenzaken aanzienlijk is gestegen. Bijna 30 procent meer dan het jaar daarvoor. Omdat dezelfde groep medewerkers al deze zaken moet afdoen en op korte termijn meer capaciteit niet beschikbaar is, gaat de afdoening van extra vreemdelingenzaken deels ten koste van de andere bestuurszaken (communicerende vaten). Omdat bij belastingzaken in 2018 al een extra voorraad was opgebouwd, is ook hier extra aandacht naar uitgegaan. Afhandeling van deze oudere zaken en terugbrengen van de voorraad aan belastingzaken leidt tot lagere doorlooperpercentages. De doorlooptijd van 84 procent bij de reguliere bestuurszaken ligt weliswaar onder de doelstelling, maar nog steeds 4 procent boven het landelijk gemiddelde. Aan de doorlooptijd bij de voorlopige voorzieningen is in 2019 extra aandacht besteed en deze is in aantal dagen teruggebracht van 40 naar 34 dagen (zie hoofdstuk 1).

	Realisatie 2019	Realisatie 2018	BA 2019	Norm
Kantonzaken				
Handelszaken zonder verweer (verstek)	99%	100%	90%	90% ≤ 6 wkn
Arbeidsontbindingen op tegenspraak	81%	81%	80%	95% ≤ 3 mnd
Handelsrekestten, niet-arbeidszaken	90%	92%	90%	95% ≤ 6 mnd
Overtredingszaken	90%	83%	85%	85% ≤ 1 mnd
Mulderzaken	71%	77%	80%	80% ≤ 3 mnd

Op de handelszaken zonder verweer wordt in nagenoeg alle gevallen binnen 6 weken uitspraak gedaan. Bij de arbeidsontbindingen op tegenspraak wordt 81 procent afgedaan binnen 3 maanden, net als vorig jaar. Het is moeilijk dit percentage hoger te krijgen, aangezien de arbeidsontbindingen steeds uitgebreider en complexer worden. Het resultaat is in overeenstemming met de afspraak. Bij de mulderzaken (verkeersovertredingen) wordt 29 procent van de zaken niet binnen 3 maand uitgesproken. Dit komt doordat er vooral de laatste maanden van het jaar zittingen zijn uitgevallen vanwege krapte aan rechterscapaciteit.

	Realisatie 2019	Realisatie 2018	BA 2019	Norm
Strafzaken				
Strafzaken MK (= meervoudig behandeld)	76%	76%	80%	90% ≤ 6 mnd
Strafzaken bij de kinderrechter (enkelvoudig)	87%	75%	80%	85% ≤ 5 wkn

Bij Strafrecht is in 2019 aan alle landelijke doorlooptijden voldaan, behalve bij de MK zaken.

Daar bleef het percentage steken op 76 procent, evenals vorig jaar.

Rechtbank Overijssel heeft - als een van de 4 concentratierechtbanken in Nederland – in 2019 vanuit het OM meer MK zaken ter behandeling gekregen. Dit zijn de zogenoemde LP/FP zaken, welke per definitie elk een langere doorlooptijd kennen. Daarnaast worden er sinds 2019 steeds meer MK zaken op een andere wijze administratief afgedaan (via GPS). Deze nieuwe werkwijze vergt gewenning en betekent soms een langere doorlooptijd.

Ten opzichte van 2018 is er bij de overige Straf doorlooptijden ruime vooruitgang geboekt. Specifiek bij de kinderrechter (van 75 procent binnen 5 weken in 2018 naar 87 procent in 2019) heeft de extra aandacht die hiervoor is geweest (zie hoofdstuk 1) geresulteerd in beduidend meer zaken die binnen 5 weken uitgesproken werden.

Aandeel MK

Een Meervoudige Kamer (MK) bestaat uit minimaal twee vaste rechters en maximaal één rechter in opleiding of rechter-plaatsvervanger. Voorkomen moet worden dat zaken die geschikt zijn voor meervoudig afdoen, enkel uit efficiencyoverwegingen enkelvoudig worden afgedaan. Het meervoudig afdoen van zaken bevordert de juridische kwaliteit van een uitspraak en het zorgt ervoor dat rechters met elkaar in gesprek gaan. Aan de andere kant is het niet de bedoeling om - als hier vanuit kwaliteit geen reden voor is - een zaak meervoudig af te doen.

In het onderstaande schema zijn de gerealiseerde MK-percentages weergegeven. Het MK-percentage betreft de verhouding tussen het aantal MK-zaken en het totaal aantal zaken MK en EK. Als dus het aantal EK-zaken afneemt zal het MK-percentage als gevolg daarvan toenemen.

	Realisatie 2019	Realisatie 2018	BA 2019	Norm
Percentage MK zaken				
MK straf	19%	20%	18%	15%
MK civiel handel	8%	6%	7%	10%
MK civiel familie	5%	4%	4%	3%
MK bestuur algemeen	17%	12%	12%	10%
MK vreemdelingenkamer	2%	2%	3%	5%

De overeengekomen norm is in alle gevallen behaald.

Promis

Voor het uitwerken van het MK-vonnis wordt er gebruik gemaakt van Promis (PROMIS - PROject Motiveringsverbetering In Strafvonnissen). De Promismethode zorgt voor een volledig uitgewerkt strafrechtelijk vonnis met een goede en begrijpelijke bewijs- en strafmaatmotivering. De rechtbank Overijssel hecht groot belang aan Promis. Het aantal gemaakte Promis vonnissen ligt procentueel beduidend hoger dan de norm van 50 procent. In 2019 was dit 78 procent. Steeds meer juridisch medewerkers hanteren Promis als ‘de standaard’ wat de hoge score verklaart.

	Realisatie 2019	Realisatie 2018	BA 2019	Norm
Percentage MK-zaken volgens Promis afgedaan	78%	80%	50%	50%

BIJLAGE II: Managementparagraaf 2019 rechtbank Overijssel

Het bestuur is verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering van het gerecht en legt hierover verantwoording af. Om deze verantwoordelijkheid te kunnen waarmaken en de bedrijfsdoelstellingen te kunnen realiseren, zijn interne beheersmaatregelen geformuleerd, het management control systeem geheten.

Beheersomgeving

Aan de besturing en beheersing van de organisatie geeft het gerecht invulling via het jaarplan en de bestuursafspraken met de Raad voor de rechtspraak. Driemaal per jaar worden de (financiële) resultaten in relatie tot de jaarplannen gerapporteerd (na vier, acht en twaalf maanden). Vervolgens vinden bestuurlijke overleggen plaats tussen de Raad voor de rechtspraak en het Gerechtsbestuur. Aan het eind van het jaar legt het bestuur in een verslag verantwoording af aan de Raad voor de rechtspraak.

Beheersingsinstrumentarium

Het gerecht kent een IC (Interne Controle)-statuut wat de kaders geeft voor de inrichting, beheersing en toetsing van de interne controle. Het IC-statuut is vooral en bijna uitsluitend gericht op de controles die uit oogpunt van minimale interne beheersing in het kader van de jaarrekening verplicht zijn. Het IC-werkplan geeft concrete invulling aan het IC-statuut door te benoemen welke controles worden uitgevoerd om de kernprocessen beheersbaar te krijgen en te houden. De uitkomsten van de interne controle tonen aan in hoeverre een gerecht ‘in control’ is. Deze worden structureel vastgelegd in het Key Control Dashboard systeem en vormen onderdeel van de accountantscontrole. Het toetsingskader “gerechten in control” kent een ruimere omschrijving van het begrip ‘in control’ dan het IC-statuut. Aan het toetsingskader ligt de volgende doelstelling te grondslag: een gerecht is in control als de zaaksinstroom wordt afgedaan tegen goede kwaliteit, met zorg voor personeel en veiligheid en binnen de door de toezichthouder gestelde financiële kaders. Vervolgens geeft onderhavige mededeling bedrijfsvoering het resultaat van de uitkomsten van IC-werkplan en het toetsingskader weer en geeft daarmee aan in hoeverre het gerecht in brede zijn ‘in control’ is met betrekking tot haar bedrijfsvoering.

Uitkomsten interne controle

De in de reviews geconstateerde tekortkomingen bij de IC worden daadwerkelijk onderzocht op achtergrond oorzaak: incidenteel of structureel. Indien de aard structureel is wordt het betreffende proces onder de loep genomen om de tekortkoming de volgende keer te voorkomen. Geconcludeerd wordt dat de achterliggende processen in 2019 voldoende op orde zijn. Wel wordt geconstateerd dat de verlofregistratie niet volledig is. Dit is een blijvend punt van aandacht.

Uitkomsten toetsingskader

Het toetsingskader toetst op basis van vragen of de interne beheersing op orde is voor de volgende deelgebieden:

- Productie (instroom, uitstroom, voorraad):
- Kwaliteit (doorlooptijd, evaluatie, kennis)
- Personeel (tevredenheid, doorstroom, ontwikkeling, roulatie)
- Veiligheid (fysiek, mensen, informatie)
- Financieel (resultaat, eigen vermogen, voldoen aan wet- en regelgeving, projectbeheersing)

Het toetsingskader stelt gerichte vragen om te beoordelen of haar bedrijfsvoering voldoende waarborgen biedt om haar doelstellingen te bereiken doordat voor de belangrijkste onderwerpen adequate beheersingsmaatregelen zijn ingericht. Daarbij wordt gevraagd naar de inrichting van verantwoordelijkheden, van risicomanagement, de administratieve organisatie, bestuurlijke informatievoorziening, het functioneren van de regelkring en de organisatiecultuur. Het gaat daarbij zowel om de opzet, bestaan en werking als de effectiviteit van de werking van de diverse procedures/werkprocessen.

Het toetsingskader laat voor 2019 zien dat rechtbank Overijssel voldoende 'in control' is. Er wordt nog gewerkt aan de inrichting van een structurele risico analyse.

Informatie en communicatie

Voor de besturing wordt gebruik gemaakt van een geïntegreerde planning & controlcyclus waarbij zowel voor (plan), tijdens (voortgangsrapportages) als na (verantwoording) realisatie over financiële en niet-financiële resultaten door de teams van het gerecht wordt gerapporteerd. Sturing vindt plaats op basis van afgesproken taakstellingen, prestatie-indicatoren en kostprijzen. Het systeem van interne verantwoording heeft in 2019 goed gewerkt. Er wordt geconstateerd dat de prognosekracht goed is: in de loop van het jaar kan bijgestuurd worden.